

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა

N27

31.05.2021

საქმიანობის დასახელება: ცემენტის საწარმოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია;

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: შპს „VIVACEMENT“;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. რუსთავი, დავით გარეჯის ქუჩის მიმდებარე ტერიტორია;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 24.03.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეოკონი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში, შპს „VIVACEMENT“-ის მიერ წარმოდგენილია, ქ. რუსთავში ცემენტის საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, პროექტი ითვალისწინებს ქ. რუსთავში, 8 ტ/სთ წარმადობის ცემენტის საწარმოს (კლინკერის, თაბაშირისა და დანამატების დაფქვით) მოწყობა-ექსპლუატაციას. წლის განმავლობაში სამუშაო საათების (20 საათი დღეში) და დღეების (წელიწადში 330) გათვალისწინებით ცემენტის წლიური წარმადობა შეადგენს - 52 800 ტ/წელ.

სკოპინგის ანგარიშში, კანონმდებლობის შესაბამისად მოცემულია დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ალტერნატივების შესახებ ინფორმაცია, ასევე განხილულია ტექნოლოგიური ალტერნატივები, არაქმედების ალტერნატივა და პროექტის საჭიროების დასაბუთება. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, საპროექტო ტერიტორიის შერჩევის მიზნით ქ. რუსთავში განხილულია ოთხი (I, II, III, IV) ალტერნატიული ლოკაცია. სკოპინგის ანგარიშში საპროექტო ალტერნატივები მოცემულია რუკაზე ჩვენებით. სხვადასხვა კრიტერიუმებზე დაყრდნობით, მათ შორის საკომუნიკაციო სისტემების სიახლოვის, მიწის კატეგორიის, საწარმომდე მისასვლელი გზების, გარემოსდაცვითი საკითხების ანალიზის შედეგად შერჩეულ იქნა მეოთხე (IV) საპროექტო ლოკაცია.

საწარმოს მოწყობისათვის შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს ქ. რუსთავში, დავით გარეჯის ქუჩის მიმდებარედ, 2020 კვ.მ. ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: N 02.07.02.381). ნაკვეთის მიახლოებითი GPS კოორდინატებია: X - 5013764.799 Y - 5091242.674. საპროექტო ტერიტორია ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილია, ტერიტორიაზე წარმოდგენილია ამორტიზებული შენობის ნანგრევები, მცენარეული საფარი გვხვდება ერთეული ხე-

მცენარეების სახით, ტერიტორიაზე ჩამოყალიბებულია ტექნოგენური ლანდშაფტი. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, საპროექტო ტერიტორიიდან პირდაპირი მანძილი უახლოეს დასახლებულ ზონამდე 1550 მ-ს შეადგენს (ქ. რუსთავი მშენებელთა ქუჩა). ელექტრონული გადამოწმების მიხედვით, საპროექტო ნაკვეთის საზღვრიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთ მხარეს, დაახლოებით 155 მეტრის დაშორებით, მდებარეობს სს „საქართველოს რკინიგზის“ ტერიტორია, სადაც განთავსებულია სარკინიგზო ინფრასტრუქტურა და სხვადასხვა შენობა-ნაგებობები.

საწარმოო პროცესების უზრუნველყოფისათვის საპროექტო ტერიტორიაზე გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურული ობიექტებია: ნედლეულის სასაწყობო სათავსოები; ასარევი მოედანი; მკვებავი ბუნკერი (1); ბურთულებიანი წისქვილი (1); ლენტური ტრანსპორტიორი (1); საკომპრესორო (1); პნევმოტრანსპორტიორი (1); ცემენტის სილოსები (6); აირგამწმენდი სისტემა; შიდა წყალმომარაგების და კანალიზაციის სისტემა; ადმინისტრაციული და საყოფაცხოვრებო სათავსოები. სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია საწარმოს გენერალური გეგმა შესაბამისი ექსპლიკაციით.

საწარმოს მიზნობრივი პროდუქციას წარმოადგენს პორტლანდცემენტი (მარკა „300“, მარკა „400“, მარკა „500“). პორტლანდცემენტი სამშენებლო დანიშნულების წვრილმარცლოვანი ფხვნილია, რომელიც მიიღება პორტლანდცემენტის კლინკერის და თაბაშირშემცველი მასალის ერთდროული დაფქვით. ტექნოლოგიური სქემა ითვალისწინებს საწარმოში კლინკერის, თაბაშირისა და დანამატების მიღებას, დაფქვას-ცემენტის წარმოებას და რეალიზაციას. სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ნედლეულის (კლინკერი, თაბაშირი, მინერალური დანამატი) სავარაუდო მომმარაგებელი კომპანიები, რომელიც გზის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.

ტექნოლოგიური ციკლის მიხედვით, საწარმოში ნედლეული შემოიზიდება საავტომობილო ტრანსპორტით და ცალ-ცალკე განთავსდება ნედლეულის მიღების დახურულ საწყობში, ბეტონის მოედანზე. საწყობიდან დადგენილი რეცეპტის შესაბამისად, ავტომტვირთავებით ნედლეული გადადის კაზმის შერევისა და დოზირების მოედანზე. აღნიშნულის შემდგომ კაზმი გადადის წისქვილის მიმდებ ბუნკერებში და ლენტური ტრანსპორტიორით მიეწოდება ბურთულებიან წისქვილს. წისქვილში კაზმის დაფქვის შემდგომ მიღებული სხვადასხვა მარკის ცემენტი ასპირაციის მილით ხვდება წისქვილის სამტვერე/ ასპირაციულ საკანში, სადაც მტვრის დაჭერა მოხდება წისქვილზე დამონტაჟებული ციკლონის და სახელოიანი ფილტრების საშუალებით. ასპირაციული საკნიდან ცემენტი გადავა ელევატორში, სადაც დაემატება მტვერდამჭერ სისტემებში დაჭერილი ცემენტი და პნევმოტრანსპორტის მილის მეშვეობით გადაიტვირთება ცემენტის ექვს სილოსში (თითოეული სილოსის ტევადობა - 120 ტ).

საწარმოში დაგეგმილია ორკამერიანი ბურთულებიანი წისქვილის დამონტაჟება, მაქსიმალური წარმადობით 8 ტ/სთ-ში. ნედლეულის მიმდები ბუნკერის ტევადობა იქნება - 65 ტონა. ლენტური ტრანსპორტიორის სიგრძე - 12 მეტრი. სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია საწარმოს აირმტვერნარევის გამწმენდი სისტემის დახასიათება. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ცემენტის საფქვავე წისქვილი, აღჭურვილი იქნება ეფექტური აირგამწმენდი სამსაფეხურიანი დანადგარებით: I საფეხური - მტვერდამჭერი საკანი 10%-იანი ეფექტურობით; II - საფეხური, ციკლონი 75 %-იანი ეფექტურობით და III საფეხური - სახელოებიანი ფილტრები 99.9 %-იანი ეფექტურობით. აირმტვერდამჭერი სისტემის მიერ დაჭერილი ცემენტის მტვერი დაუბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლს. გაწმენდის შემდეგ აირი გაიფრქვევა ატმოსფეროში 12 მეტრი სიმაღლის და 0.5 მეტრი

დიამეტრის მილით. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სახელოებიანი ფილტრები (99.9 %-ის ეფექტურობით) დამონტაჟებული იქნება, ასევე სილოსებზე.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში წყლის გამოყენება გათვალისწინებულია მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო და სახანძრო მიზნებისათვის. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის საჭირო წყლის ხარჯი შეადგენს 0,90 მ³/დღ-ში და 297,0 მ³/წელ-ში. წყალმომარაგება გათვალისწინებულია ქ. რუსთავის წყალმომარაგების სისტემიდან. სამეურნეო-ფეკალური წყლების ჩაშვება გათვალისწინებულია ქ. რუსთავის საკანალიზაციო სისტემაში. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ძირითადი ტექნოლოგიური ხაზის დახურულ შენობაში განთავსებით სანიაღვრე წყლების დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის. სანიაღვრე წყლები ჩაშვებული იქნება ქ. რუსთავის სანიაღვრე ქსელში.

პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელია სხვადასხვა სახის ნარჩენების წარმოქმნა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანას უზრუნველყოფს ქ. რუსთავის დასუფთავების სამსახური. საწარმოო პროცესში წარმოქმნილი მტვერი, როგორც უკვე აღინიშნა დაუბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლს. საწარმოო პროცესში სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენები, სეპარირებულად შეგროვების შემდგომ, ხელშეკრულების საფუძველზე გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

საწარმოო პროფილის გათვალისწინებით მოსალოდნელი ზემოქმედება გარემოზე ძირითადად დაკავშირებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან და ხმაურის გავრცელებასთან. პროექტის სპეციფიკის გათვალისწინებით გზშ-ის ეტაპზე მნიშვნელოვანია ყურადღება გამახვილდეს ხმაურის გავრცელებით და ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელ ზემოქმედების საკითხებზე, მათ შორის საპროექტო ჰაერგამწმენდი მოწყობილობის ეფექტურობაზე.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, ასევე სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე და საქმიანობის განხორციელების სიახლოვეს ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ, საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში. ზემოაღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 15 აპრილს, 14:00 საათზე, ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიაში. საჯარო განხილვებს ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „VIVACEMENT“-ის, შპს „ჯეოკონის“ და ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე შენიშვნები პროექტთან დაკავშირებით არ დაფიქსირებულა. შპს „VIVACEMENT“-ის პროექტის სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სამინისტროში არ დააფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული კვლევითი სამუშაოების შედეგად, მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედების სახეები.

გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზმის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**

4. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- დაგეგმილი საქმიანობის დეტალური აღწერა;
- საწარმოს სამშენებლო აღწერა, მათ შორის საპროექტო ნაკვეთზე არსებული ნანგრევების დემონტაჟისა და ტერიტორიიდან გატანის შესახებ ინფორმაცია;
- საპროექტო ტერიტორიის დეტალური აღწერა. მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო კოდი, ფართობი, Shp ფაილები, GPS კოორდინატები;
- საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ობიექტის განთავსების ალტერნატივა, და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივები. გზმ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;
- საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით);
- ინფორმაცია 500-მ რადიუსის საზღვრებში არსებული მოქმედი ნებისმიერი ტიპის წარმოების შესახებ;
- საპროექტო ობიექტის გენერალური გეგმა, მაღალი გარჩევადობით და შესაბამისი ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტები;
- საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის და ციკლის დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით;
- საპროექტო ობიექტის წარმადობა და ფიზიკური მახასიათებლები;
- საწარმოს დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობებისა და ტექნოლოგიური უბნების აღწერა;

- დეტალური ინფორმაცია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების პრევენციის მიზნით გათვალისწინებული გამწმენდი დანადგარების (ტექნიკური პარამეტრებისა და ეფექტურობის) შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია გამოყენებული ნედლეულისა და დანამატების შესახებ. მათ შორის ნედლეულით, დანამატებით მომარაგების, რაოდენობისა და დასაწყობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ნარჩენების რაოდენობების, სახეობების, სახიფათობის მახასიათებლებისა და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებების შესახებ ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- საპროექტო ობიექტის სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე და ტექნოლოგიურ უბნებზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (შესაბამისი სქემატური ნახაზების მითითებით);
- კანალიზაციის სქემა გენგეგმაზე დატანით;
- ხანძარქრობის სისტემის შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საწარმომდე მისასვლელი გზების შესახებ;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების მარშრუტების შესახებ ინფორმაცია (რუკაზე ჩვენებით, სქემატური ნახაზებით). მათ შორის წარმოდგენილი უნდა იყოს ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი, ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის და გატანის პროცედურების სიხშირის მითითებით. ამასთან, მნიშვნელოვანია გათვალისწინებულ იქნეს დასახლებულ პუნქტ(ებ)ში გადაადგილების შესაბამისი პირობები, მაგ: დაბალი სიჩქარე, სამომრავო გზის მორწყვა, ძარის გადახურვა, ღამის საათებში მოძრაობის აკრძალვა;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების სქემის და გეგმა-გრაფიკის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმების შესახებ ინფორმაცია;
- დეტალური ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში გამწვანებითი ღონისძიებების შესახებ, გენგეგმაზე მითითებით. მათ შორის მიზანშეწონილია გამწვანების ზოლი მოეწყოს უახლოესი დასახლებული პუნქტების მხარეს;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია;
- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების შესახებ ინფორმაცია.

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც მოცემული უნდა იყოს:
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენგეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;

- ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის, სატრანსპორტო და ჩატვირთვა/გადატვირთვა/შენახვის ოპერაციების და გაბატონებული ქარების მიმართულების გათვალისწინებით;
- ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის გეგმა, რომელშიც გათვალისწინებული უნდა იყოს „დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგის და ანგარიშგების წარმოების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №413 დადგენილებით დადგენილი მოთხოვნები, მათ შორის, გაფრქვევის წყაროებზე უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის დანერგვისა და განხორციელების საკითხი, ასევე, ინსტრუმენტული მონიტორინგის საკითხი უახლოეს რეცეპტორებთან.
- დეტალური ინფორმაცია ჰაერგამწოვი, ჰაერგამწმენდი, აირმტვერდამჭერი სისტემის შესახებ (საპასპორტო მონაცემები; ეფექტურობის დამადასტურებელი დეტალური მონაცემები);
- ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის (ზდგ) ნორმების პროექტი;
- პროექტის ფარგლებში ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება (ხმაურის ყველა წყაროს გენგეგმაზე დატანივით), შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხების მითითებით;
- ზემოქმედება ნიადაგის/გრუნტის ხარისხზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მიწისქვეშა/გრუნტის წყლების დაბინძურებისა და შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა და გეოლოგიურ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასება;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება;
- გზმ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე ზემოქმედების შეფასება;
- ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და ტრანსპორტირების შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შემცირების მიზნით შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები (მაგ. სამომძრაო მარშრუტების მორწყვა);
- ინფორმაცია კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ. პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა;

- პროექტის ფარგლებში შემუშავებული კონკრეტული სახის შემარბილებელი ღონისძიებები, შესაბამისი გეგმა-გრაფიკის მითითებით;
- პროექტის ფარგლებში შემუშავებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, შესაბამისი საკონტროლო წერტილების მითითებით;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები, რეკომენდაციები და საქმიანობის განხორციელების პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

6. შენიშვნები, რომლებიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- საპროექტო ნაკვეთის სს „საქართველოს რკინიგზის“ ტერიტორიასთან სიახლოვის გათვალისწინებით, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის (ზდგ) ნორმების პროექტის შემუშავებისას, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული, რომ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N408 დადგენილების 10-ე მუხლის შესაბამისად **ზდგ-ის ნორმები დგინდება** საწარმოდან დაშორებულ უახლოეს დასახლებული პუნქტებთან, ბავშვთა სკოლამდელ დაწესებულებებთან, სკოლებთან, უმაღლეს სასწავლებლებთან, სპორტულ კომპლექსებთან, პარკებთან, საერთო სარგებლობის სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და გამაჯანსაღებელ დაწესებულებებთან, კვების მრეწველობის ობიექტებთან, აეროპორტებთან, აეროდრომებთან და **რკინიგზის სადგურებთან მიმართებაში**, მაგრამ არაუმეტეს საწარმოდან 500 მეტრის რადიუსის მანძილზე დაშორებისა;
- სკოპინგის ანგარიშში გვ. 22-ზე მითითებულია, რომ საპროექტო ტერიტორიის ფართობი შეადგენს 2020მ² და შეესაბამება 0,02 ჰა-ს, რაც არასწორია ვინაიდან, 2020მ²=0,202 ჰა-ს. შესაბამისად სანიაღვრე წყლების რაოდენობის გათვლები შესასწორებელია;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, წყლის გამოყენება მოხდება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო სახანძრო მიზნებისათვის. ამასთან, აღნიშნულია რომ „**საწარმო-სანიაღვრე წყლები ჩაშვებული იქნება ქ. რუსთავის სანიაღვრე საკანალიზაციო ქსელში**“. **გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოო პროცესში წყლის გამოყენების და შემდგომი მართვის საკითხი;**
- სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი გენგეგმის მიხედვით, საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებული იქნება კლინკერის, თაბაშირისა და მინერალური დანამატების ღია საწყობები, ხოლო ნედლეულით მომარაგების აღწერით ნაწილში (2.2.2.1.2. ქვეთავი) მითითებულია, რომ ნედლეულის განთავსება მოხდება დახურული შენობის შიგნით. ზემოაღნიშნული შეუსაბამობა საჭიროებს დაზუსტებას. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ნედლეულის საწარმოში განთავსების კონკრეტული პირობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;**

➤ **გზშ-ის ანგარიშში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით. გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული თითოეული საკითხის შესახებ ინფორმაცია შესაბამისი თანმიმდევრობით.**

- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად, ერთიანი ცხრილის სახით.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „VIVACEMENT“-ის მიერ წარმოდგენილ, ქ. რუსთავეში ცემენტის საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის, პროექტზე სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.